III KONGRES OCHRONY ZABYTKÓW 2026
DZIEDZICTWO MIAST I MIASTECZEK MAZOWSZA

DZIEŃ I. 23.10.2026 (piątek) Góra Kalwaria

Ośrodek Kultury w Górze Kalwarii (ul. por. Jana Białka 9)

9:30-10:30	Dla chętnych zwiedzanie zabytku z przewodnikiem - Zamek Książąt Mazowieckich w Czersku Przewodnik: Adrian Pogorzelski.
10:00-11:00	Rejestracja uczestników Kongresu
	UROCZYSTA INAUGURACJA KONFERENCJI
11:00-11:05	Powitanie gości i wszystkich uczestników; **Beata Polaczyńska**, Góra Kalwaria, koordynator Kongresu, zarząd Ładu na Mazowszu
11:05-11:15	Okolicznościowe wystąpienia zaproszonych gości
11:15-11:30	Wystąpienie otwierające Kongres **Marcin Dawidowicz**, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków
11:30-12:00	Wykład inauguracyjny Kongresu: „Duże problemy małych miast – urbanistyka historyczna wobec wyzwań współczesności” **prof. dr hab. inż. arch. Danuta Kłosek-Kozłowska**, kierownik Pracowni Dziedzictwa Miast, Zakład Dziedzictwa Architektonicznego i Sztuki, Wydział Architektury, Politechnika Warszawska *Wprowadzenie i moderacja: **dr Grzegorz Kostrzewa-Zorbas**, prezes Ładu na Mazowszu*
	I DZIEŃ KONGRESU: **DZIEDZICTWO MIAST I MIASTECZEK W PERSPEKTYWIE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
12:00-12:15	Wystąpienie otwierające I Dzień Kongresu: „Krótki rys historyczny Góry Kalwarii”, **Piotr Chmielewski**, Zastępca Burmistrza Góry Kalwarii
12:15-12:45	Wykład wprowadzający: „Zamek w Czersku – zabytek bierny czy aktywny zasób rozwoju lokalnego” **dr inż. arch. Paulina Filas-Zając**, Katedra Architektury, Instytut Inżynierii Lądowej, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego; *Wprowadzenie i moderacja: **Dariusz Falana**, dyrektor Ośrodka Kultury w Górze Kalwarii i Zamku w Czersku*
12:45-13:45	**Panel I. Wsparcie samorządów terytorialnych w procesach rewitalizacji** Wykład: Współpraca dydaktyczna i terenowa w ochronie dziedzictwa lokalnego (na przykładach realizacji projektów uczelni wyższych) **prof. dr hab. Piotr Wilczek**, Rektor Akademii Techniczno-Artystycznej Nauk Stosowanych w Warszawie „Jakiego wsparcia potrzebują samorządy w efektywnej rewitalizacji? Centrum Doradztwa Rewitalizacyjnego IRMiR”, **dr hab. Aleksandra Jadach-Sepioło** – Zastępca Dyrektora Instytutu Rozwoju Miast i Regionów

13:45-14:30 *OBIAD*

14:30-14:50 Wykład „Rozwiązania francuskie w dziedzinie opieki nad zabytkami”
Hanna Kaniasta, Konstancin-Jeziorna, absolwentka zarządzania projektami kulturalnymi na Université Paris III – Sorbonne Nouvelle, zarząd Ładu na Mazowszu;

*Wprowadzenie i moderacja: **dr Grzegorz Kostrzewa-Zorbas**, prezes Ładu na Mazowszu*

Panel II. Studia przypadku ochrony, restauracji i adaptacji zabytków

14:50-15:50 Prezentacje. **Najciekawsze projekty, realizacje i adaptacje konserwatorskie.**

1. Drewniane dziedzictwo Nowego Dworu Mazowieckiego – od troski do działania. Miejski plan ochrony, wsparcia właścicieli i zachowania historycznej zabudowy, **Sebastian Sosiński**, Burmistrz Miasta Nowy Dwór Mazowiecki

2. Żyrardów - dziedzictwo industrialne w rewitalizacji, droga na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, **Maria Badeńska-Stapp**, Koordynator starań o wpis Żyrardowa na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Urzędzie Miasta Żyrardowa

3. Rewitalizacja zabytkowych obiektów na potrzeby instytucji kultury na przykładzie Muzeum Piaseczna, **Violetta Jarząbkowska**, Dyrektorka Muzeum Piaseczna

15:50-16:10 *Przerwa*

16:10-17:10 Dyskusja panelowa przedstawicieli samorządów terytorialnych

"Między przeszłością a przyszłością. Historyczne miasteczka Mazowsza – jak chronić dziedzictwo i rozwijać przyszłość?"

Moderator: **Marcin Dawidowicz**, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków

Paneliści:
1. **Daniel Putkiewicz**, Burmistrz Miasta i Gminy Piaseczno
2. **Sebastian Sosiński**, Burmistrz Miasta Nowy Dwór Mazowiecki
3. **Michał Wiśniewski**, Burmistrz Gminy Konstancin-Jeziorna
4. **Arkadiusz Strzyżewski**, Burmistrz Góry Kalwarii

17:10-17:45 Dyskusja i podsumowanie I Dnia Kongresu
dr Grzegorz Kostrzewa-Zorbas, prezes Ładu na Mazowszu

DZIEŃ II. 24.10.2026 (sobota) Konstancin-Jeziorna

Ratusz (Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna, ul. Piaseczyńska 77)

9:30-10:30	Dla chętnych: zwiedzanie z przewodnikiem; Zbiórka przy tężni, następnie willa Poranek i ulicą Kraszewskiego do Muzeum Villa La Fleur (zwiedzanie nie obejmuje kolekcji muzealnej École de Paris wewnątrz zabytku) Przewodnik: Elżbieta Rydel-Piskorska, instruktor krajoznawstwa Polski PTTK
10:00-11:00	Rejestracja uczestników II Dnia Kongresu
	II DZIEŃ KONGRESU: DZIEDZICTWO MIAST I MIASTECZEK W PERSPEKTYWIE WŁAŚCICIELI I SPOŁECZNIKÓW
11:00-11:05	Powitanie gości i wszystkich uczestników **dr Hanna Szaflik**, Prezes Towarzystwa Miłośników Piękna i Zabytków Konstancina im. Stefana Żeromskiego, Wiceprezes Stowarzyszenia „Ład na Mazowszu”
11:05-11:15	Okolicznościowe wystąpienia zaproszonych gości
11:15-11:30	Wystąpienie otwierające II Dzień Kongresu: Ambitne wyzwania i społeczne nadzieje **Michał Wiśniewski**, Burmistrz Gminy Konstancin-Jeziorna
11:30-11:50	Wykład wprowadzający: Kultura, natura, krajobraz **dr inż. Dorota Sikora,** Katedra Architektury Krajobrazu SGGW, Członek Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kadencja 2026-2031
11:50-12:10	Wykład z dyskusją: Rewitalizacja zabytków przez deweloperów - naruszenie dziedzictwa czy szansa rozwoju miasta? **dr Izabela Rudzka -** Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, ekonomistka związana m.in. z rewitalizacją miast małych i średnich Mazowsza. Autorka publikacji: Obszary zdegradowane jako bariera rozwoju miast. Znaczenie przestrzeni publicznej w modelu rewitalizacji strategicznej
	Panel III. Studia przypadku ochrony, restauracji i adaptacji zabytków
12:10-13:10	Prezentacje samorządowców, społeczników i właścicieli - Część I Moderator: **dr Hanna Szaflik**, Prezes Towarzystwa Miłośników Piękna i Zabytków Konstancina im. Stefana Żeromskiego, Wiceprezes Stowarzyszenia „Ład na Mazowszu” Prezentacje: 1. Zalesie Dolne: Dom Zośki, **Mirosława Walczykowska**, Społecznik, Zalesie Dolne, Członek Zarządu Stowarzyszenia „Ład na Mazowszu” 2. Komorów: Społeczna ochrona dziedzictwa kulturowego - studium przypadku miasta ogrodu Komorów, **Agnieszka Kaczorowska-Budek,** Społecznik, Członek Zarządu Stowarzyszenia „Ład na Mazowszu” 3. Komorów: Zielona Willa, **Małgorzata Pachecka**, Wójt Gminy Michałowice 4. Milanówek: Willa Waleria, **Aneta Majak**, Dyrektor Milanowskiego Centrum Kultury 5. Konstancin-Jeziorna: Villa La Fleur, **Marek Roefler**, właściciel
13:10-14:00	*OBIAD*

14:00-15:00	Prezentacje samorządowców, społeczników i właścicieli – Część II Moderator: **Katarzyna Tusińska**, Zastępca Burmistrza Gminy Konstancin-Jeziorna 1. Piaseczno: Piaseczyńsko-Grójecka Kolei Wąskotorowa, **Michał Duraj**, Prezes Piaseczyńsko – Grójeckiego Towarzystwa Kolei Wąskotorowej 2. Otwock-Józefów: Proces rewitalizacji Willi Irenki w Józefowie, **Zyta Górnicka**, Członek Stowarzyszenia Właścicieli, Mieszkańców i Miłośników Domów Drewnianych na Linii Otwockiej – Świdermajerowie 3. Wołomin: Willa Rohnówka, **Anna Łazar**, właściciel 4. Od wolontariatu do systemowej dokumentacji dziedzictwa lokalnego. Społeczna inwentaryzacja cmentarza parafialnego św. Anny w Piasecznie jako model ochrony zabytków, **Piotr Kalbarczyk**, Towarzystwo Przyjaciół Piaseczna
15:00-15:10	*Przerwa*
15:10-16:10	Dyskusja panelowa właścicieli zabytków i społeczników: Granice przekształceń tkanki zabytkowej – pomiędzy wizją właściciela a ograniczeniami społecznymi oraz formalno-prawnymi i konserwatorskimi Moderator: **Marcin Dawidowicz**, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków Paneliści: 1. **arch. Barbara Jezierska**, była Mazowiecka Wojewódzka Konserwator Zabytków, Przewodnicząca Zespołu ds. Dziedzictwa Kulturowego Zarządu Głównego Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP, I Wiceprezes Stowarzyszenia „Ład na Mazowszu" 2. **dr Izabela Rudzka,** Szkoła Główna Handlowa w Warszawie 3. **dr Hanna Szaflik**, Prezes Towarzystwa Miłośników Piękna i Zabytków Konstancina im. Stefana Żeromskiego, Wiceprezes Stowarzyszenia „Ład na Mazowszu" 4. **Jacek Wojnarowski**, Wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Miasta Ogrodu Podkowa Leśna 5. **Dorota Szewczyk**, Prezes Oddziału Warszawskiego TONZ 6. **Małgorzata Pachecka**, Wójt Gminy Michałowice, społecznik 7. **Michał Wiśniewski**, Burmistrz Gminy Konstancin-Jeziorna
16:10-16:30	Podsumowanie i wnioski po Kongresie **Marcin Dawidowicz**, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków i dr **Grzegorz Kostrzewa-Zorbas**, Prezes Stowarzyszenia „Ład na Mazowszu"

